

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Hátrálás.

Nagybecskerek, március 3.

(L. L.) A kiegyezési tárgyalások alkalmából a mértékadó és nem mértékadó körök a Lajthán tul olyan dühbe beszéltek bele magukat, amely Magyarországon korántsem talált kellő visszhangra. Társadalmi és politikai testületek, kereskedelmi és földmívelési körök emlékiratokat és határozati javaslatokat intéztek a kormányhoz, melyek a szerződéses viszony felbontását követelték az esetre, ha nem sikerülne Ausztriára kedvezőbb szerződést kieszközölni. Feltételeket és követeléseket állítottak fel, melyek egyrészt ép annyi igazságtalanságot, másrészt ép annyi sértést foglaltak magukban Magyarország szuverenitása ellen. Egyesek jogot követeltek maguknak ahoz, hogy Magyarország belső ügyeit osztrák ellenőrzés alá vehessék. Mások kétségbe vonták Magyarországnak mint szerződő félnek bizalomra méltó voltát és a legmérsékeltettebbek azt állították, hogy Magyarország csodálatosan megerősödött és fejlődött, tehát nagyobb kvótával kell a közös költségekhez járulnia. Abban azonban valamennyien egyetértettek, hogy a jelenleg érvényes szerződést fel kell mondani és a vámtérület önállóságát, a gazdasági különvállást Magyarországtól szem előtt kell tartani.

Magyarországon hasonló mozgalom kezdett tért foglalni. Ez kizárólag a kereskedelmi és iparkamrákra szorított ugyan, de ezeknek határozatai között azok voltak a legkevésbé energikusak, melyek a mellett nyilatkoztak, hogy Ausztriával a szövetséget nem kell minden áron megújítani. Ez a mozgalom a magyar parla-

mentben is észrevehetővé tette magát oly módon, amely elég okot adott az alapos megfontolásra és nyugodt megfontolásra. Az uralkodó jogi állapoton kívül álló pártok a tárgyalások rögtöni megszakítását és Ausztria ellen a vámsorompók felállítását követelték. A mérsékelt ellenzék s vele az összes ellenzéki elemek, melyek a 67-es alapon állanak, utasították kívánták, a kormányt, hogy tegye meg mindazokat a szükséges előkészületeket és tanulmányokat, melyek az önálló vámtérület felállításához elkerülhetlenné látszanak. A uraknak és az osztrák köröknek ez a mozgalom nem volt irányadó.

A kereskedelmi miniszternek kellett kijelentenie, hogy a kormány szemügyre vette az önálló vámtérületet. A pénzügyminiszternek kellett a legenergikusabb módon kijelentenie az uraknak odaát, hogy ez a kormány nem fog oly szerződést kötni, amely nem felel meg Magyarországnak minden jogos igényének. A vasgenerális Tisza Kálmánnak kellett szavát felemelnie és kijelenteni, hogy Magyarország előkészítettsége, engedékenysége és kiemelkedő bárgynság lenne és hogy okvetlen fel kell állítanunk a vámsorompókat, ha Ausztria részéről a magyar érdekek megsértésére aspirálnának.

Magyarország gazdasági tekintetben bámulatosan jól fejlődött és e téren oly haladást tett, a minőre évtizedek előtt még gondolni sem merítettünk. De ez a fejlődés nem az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés alapján történt, hanem annak dacára. A politikai tekintetek nem követelnek gazdasági téren áldozatokat Magyarországtól.

Tisza István oly eklatánsan védelmezte ezt az álláspontot, hogy Bécsben rögtön bizonyos kijózanodást éreztek a kezdtek belátni, hogy Magyarországon a nagy szabadelvű párt nem hajlandó áldozatokat hozni, hanem ellenkezőleg most és mindenkor el van határozva Magyarország érdekeit még a gazdasági különvállás árán is megvédeni. Kijelentette Tisza István, hogy a közös vámtérületnek igen is vannak politikai előnyei, de ezek a politikai tekintetek nem képesek őt arra bírni, hogy gazdasági téren hozzon áldozatokat. Ő és vele a szabadelvű párt azt az álláspontot foglalja el, hogy a közös vámtérület politikai okokból szükséges, ha előnyös szerződést lehetne kötni; de a párt inkább az önálló vámtérület álláspontját foglalja el, semhogy oly szerződést kössön, amely a nemzet nagy többségét kizsákmányolná és jogos érdekeiben sértené.

Tisza István e kijelentése úgy hatott, mint valami csoda. Bécsben úgy a közvéleményben, mint kormánykörökben rögtön megfújták a visszavonulót. Beeslivel kezdtek a hátrálást és belátták, hogy ott Magyarországgal szemben egy igen durva taktikai hibát követtek el. Most odaát iparkodnak a megtörténtet meg nem történtté tenni. Magyarországot semmiképpen sem akarták brüszkírozni, — mondják, — sem megbántani. Oly sok érdek létezik, melyeket békés tárgyalások útján ki kell egyeztetni, a gazdasági közösség mind a két államban oly sok közös köteléket létesített, hogy a külön választásra gondolni sem lehet. Igazságosnak kell lenni, nem pedig minden áron gazdasági öngyilkosságot elkövetni.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Magyar világ.

Óh, én még emlékezem azokra az időkre, amikor nem is tudtam, hogy uri ember más fajta ruhában is járhat, nemcsak magyarban. Mert magyarban járt akkor az egész vármegye. A ki nem abban járt, az pugris volt és nem számított a vármegyéhez.

Voltaképen a hatvanas évek lusztrumának vége felé — eddig ér vissza tiszta emlékezésem — csak a magyar viseletet ismertem. A mai kormopolita polgári ruha, melyet mi németnek mondunk, jórformán el is kerülte gyermekszemem figyelmét. Hiszen az a mi körünkben csak kivételes ritkaság volt. Magam is, néhány esztendő pöttön létemre, magyarban jártam. Búszke voltam apró somogyi szűrőmre, ellenben el voltam keseredve a szijamra, melynek zárát és nyitját sehogysem tudtam kezelni. A többi uri gyerek is, mind magyar ruhában járt; sőt azt hiszem, minden gyerek. Én legalább nem emlékezem ebben az időben egyetlen német ruhás pajtásomra sem. Az igaz, hogy az uri gyerekeken kívül csak a hajdúk, meg a kocsisunk fiával barátokoztam. Ezek persze még ma is magyarban járnak, mert a hajdúk fia is hajdú s a kocsisunk fia is paradés kocsis. Sajna, többé nem a mi familiánknál!

Az e korbéli uriaszony-viseletre már kevesebb emlékezem. Még akkor nem igen tördtem sem az asszonyokkal, sem a viseletükkel. De mégis úgy rémlik előttem, hogy még láttam a krinolinokat, meg a zsinóros derekat. A kékes fényű s képet csak rézsut világitásnál mutató daguerrotípeken és a sárga tónusú ódi fotografíákon — bizonyosan láttam. Mert ha megengedem is, hogy az időben már az uri asszonyok közönségesen nem viseltek magyar ruhát, bizonyos vagyok benne, hogy még diszte-

lenségnek tartották volna mást venni fel, ha fotografáltatták magukat.

Családunk fotográfia-kincésének a koronázás előtti hatvanas évekből eredő sorozata, egyáltalán még csupa magyar ruhás urakat és hölgyeket mutat. S a magyar viselet stílusához hívek meg a fotografus gép előtt vágott pózok is. Az urak helytűn, magyarmiskásan düllesztik mellüket: hegyes csizmás ballábukkal kaczkiasan lépnek ki; félkarjukat csipőre vágják, vagy kezüket pitykés mellényük zsebébe dugott hüvelykűtön hanyagul lógatják. Mások fellábbal ülnek az asztalszélen, féllal meg állnak — s úgy eresztik le jobbjukban a fokot, mintha éppen most ütöttek volna agyon valami németet. Az asszony-fotografíákat egyhangúvá teszi az örökös, nagy tért befűdő krinolin. E felett a zsinóros derék sohasem csinál egyebet, csak éppen ott van. Tíz ilyen asszony fotográfia közül nyolcra az illető hölgy maga elé eresztett keze a csipkés zsebkendő csücskével babrál; kettőn csukott napernyőjét használja sétatápcza gyanánt.

Kedves nekem ez az idő, kedvesek ezek a fotográfiaik és kedves az a rég divatja mult magyar viselet.

De vajjon ez a magyar viselet egyuttal szép-e? Tetszik-e nekem a mai izlésenmel?

Bevallom az igazat: nem szép és nem tetszik nekem.

Többet mondok: az érett izlésnek akkor sem volt az szép, a mikor viselték. Nem is azért viselték, a kik viselték, mintha tetszett volna nekik, hanem azért, hogy dacoljanak, tüntessenek vele a német ellen.

A magyar férfiruha daliák jelmeze. Ői banderialis és inzurrekcionális katonaruha. Asért nagyon pompás díszjelmez, melynek a panyókára vetett mente, vagy kaczagány, a forgós, sastollas, vagy kócsagos kalpag, az ékes fringia és a pengő sarkantyú — csak olyan alkatrésze, mint a hegyes csizma, a szűk nadrág és az attila. Ha valaki az egész öltözeből csak a szűk nadrágot és az

attilát veszi fel, az majdnem olyan tökéletlenül van öltözve, mintha meztlában pengetné a sarkantyút és a fringiót, panyókát, kalpagon kívül az öltözet egyéb lényeges darabjait magáról lefelejténé.

Es a magyar ruhának, mint minden katonás díszruhának a világon, elengedhetlen kelléke a többféle eleven, határozott szín s a polgári posztónál magasabb rangú szöveteknek alkalmazása. Piros, kék, zöld, sárga, violaszín, arany, ezüst kell a magyar ruhához. Azonképen alig nélkülözheti az a selymet meg a bársonyt. Hogyan lehetne hát az ilyen ruhát hétköznapi alkalmatosságra, polgári öltözetnek lefordítani? Csak úgy, a mint tették, hogy a fordításban a díszével és pompájával együtt a szépsége is odavész. Mivel pedig a díszmagyarnak polgári fordítása még hiányos is arra, hogy a mindennapi öltözet mindenfelé rendelkezését teljesen betöltsse, meg kell azt még toldani, ki kell egészíteni a nép ruházkodásának egy-egy darabjával. Így tettek a hatvanas évek magyar világában is. A kanás szűre, a pitykés parasztlájbí, a kéktéli pógárember csibéje, subája, a gulyás gubája, a falusi gavallér pörge kalapja, a betyár fokosa, az öreg bíró hosszú botja s még több egy és más — polgárjogot kapott az uri ruházatban. Szóval a díszruha egy része leszállott, a póri viselet egy része felkapott mindennapos uri öltözeté. Nem természetesen módon, nem történeti folytonosságban kifejtett öltözet volt az, hanem ad hoc kieszelt tüntető viselet. Mert hiszen a hatvanas évek magyar világát megelőző félszáz évben már majdnem az egész magyar uri rend a nyugat-európai divat szerint öltözött volt. Vagy legalább is nagyon belevegyítette elrokokosodott nemzeti viseletébe a párisi directoire meg a bécsi „altvaterisch“ divatok elemeit.

Aztán még egy bibéje van a magyar viseletnek. Az, hogy mint a féle katonás daliákra szánt díszöltözet, nagyon megkívánja a katonás, daliás idomokat. Kedves öszülő nagymamák, a kik a hatvanas évek magyar világában báloztak,

Hogy Ausztriában végre eljutottak a tényállás e józan felfogásához és a szerződéses tárgyalásokat nyugodtabb megfontolással képesek megfontolni, azt első sorban nagy mértékben Tisza István nagyszabású és erőteljes államférfiúi beszédének köszönhetjük, aki minden pártszemponttól menten csak hazafias meggyőződésének adott kifejezést és ezzel a nyugodt tárgyalásokat és azok kielégítő eredményét oly mértékben biztosította, mint ezt biztosítani semmiféle egyhangu parlamenti határozat sem lett volna képes.

— Képviselőjelölés. A felső-vissói választókerület, melynek eddigi képviselőjét, Vincz Gyulát tudvalevőleg agocsi főispánná nevezték ki, előértekezletet tartott, amelyben a szabadelvű párti Jónás Ödön műgyememi tanárt jelölték képviselőnek. Jónás már volt egy ízben a vissói kerület képviselője. A kijelölt értekezlet a hónap 8-án lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 6. Szőnyeggyár közgyűlése.
Márczius 8. A kaszinó társulat közgyűlése.
Április 6. Táncmulatság az árvaház javára.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert hátsó van.

— Athelyezés. Az igazságügyminiszter Takácsy Imre nagybecskereki kir. törvényszéki irnokot a törökbecsei kir. járásbíróvához helyezte át.

— A nagybecskereki tisztviselő szövetkezet folyó hó 1-én tartotta meg IX. rendes közgyűlését, melyen 53 tag jelent meg, kik által 154 üzletrész illetve szavazat volt képviselve. — Közgyűlési elnöknek Rigó István megyei tb. főjegyző választott meg, ki a jegyzőkönyv vezetése Filipecz László kir. állami végrehajtót jelölte ki. A jegyzőkönyv hitelesítésére Romkay Nándor és idős Babitzky Lajos urak választottak meg. — Ezután felolvastatt az igazgatóság évi jelentése, melyből következő adatok tűnnek ki: A szövetkezetnek 1894. év végén volt 180 tagja 485 üzletrésszel, 1895. évben szaporodott 34 taggal és 101 üzletrésszel s így 1895. év végével van 214 tagja 586 üzletrésszel. Üzletrészek be volt fizetve 1894. év végén 23634 frt 44 kr, 1895. évben befizetett 3811 frt 88 kr, az 1895. év végével tehát

összesen 27446 frt 32 kr van befizetve. A tartalékalap az 1894. év végével 963 frt 07 krról 1172 frt 31 krra emelkedett, mely összeg azonban még az 1895. évi tiszta jövedelemből a tartalékalap javadalmezására fordítandó 160 frt 94 krral szaporodott s így 1333 frt 25 krt tesz. — A központi I. általános tisztviselő egylettől összesen 12,000 forint kölcsön vétetett fel. Kölcsönök címén 1895. év végével összesen 42460 frt 52 kr lett kiadva. Az 1895. évi összes forgalom 167 808 frt 04 kr volt, melyből kifolyólag volt az összes

bevétel	3191 frt 61 kr,
a kiadás	1145 frt 15 kr,
a tiszta jövedelem	2046 frt 46 kr,
mely tiszta jövedelem következőkép határozatott felosztani:	
1. leltár-leírásra	9 frt — kr,
2. a központi általános alapnak	40 frt 92 kr,
3. a tartalékalap 5% kamataira	58 frt 62 kr,
4. a " " gyarapítására	102 frt 32 kr,
5. 6% osztalék fejében	1424 frt 67 kr,
6. főlösleg marad	410 frt 93 kr,
összesen	2046 frt 46 kr.

A főlöslegről egy 62 frtos behajthatlan követelés leiratott, továbbá az igazgatóság elnöknek 50 frt, a könyvelő és pénztárnokoknak pedig 30—30 frt 1895. évi fizetéspótlék utalványoztatott; a még fennmaradó 238 frt 93 kr pedig a jövő évi számla javára adatott. Ezenkívül az igazgatóság elnökének fizetése évi 200 frt, a könyvvizsgáló és titkár fizetése pedig évi 150—150 frtra, s a szolgálata havi 4 frtra emeltetett, végül a napbiztosoknak, nemkülönben a felügyelő bizottsági tagoknak a rovincsolások tartamára, 2—2 frt napidij szavaztatott meg. Az igazgatóságból kiléptek a folyó évben Klacsó Károly, Babitzky Lajos, Harczor József és Romkay Nándor, a felügyelő bizottságból pedig Szabaszián János, kik újból megválasztottak. Cégjegyzőként Babitzky Lajos és Rigó István igazgatósági tagok lettek megválasztva. Az egyes tag által megszereshető üzletrészek száma 20 ban, a szövetkezet által felveendő kölcsönök a befizetett óvadékköteles üzletrészek 50 százalékaiban, a kamaláb, előlegek után 6 százalékaiban, kölcsönök után pedig 8 százalékaiban határozatott meg; a pénztári feleslegek ideiglenes elhelyezésére ismét a nagybecskereki népbank jelöltetett ki.

— Halálozás. Vulkán Samu román écsaki körjegyző, mint részvétellel értesülünk, ma éjjel meghalt. Temetése csütörtökön lesz.

— Lukács Ödön halála. A reformátusok egy mindenkép kiváló lelkész vezítették el Lukács Ödönben, a felsőszabolcsi kerület népszerű főesperesében, ki az éjjel Nyiregyháza nagy földalmak között elhunyt.

— A jég. A Duna Pakstól felfelé teljesen jégmentes, alafelé azonban a jég csakoly változásokkal változatlanul áll. A víz még egyre apad, s a jelentések szerint a mai vizállások a következők: Budapest 86 cm., Ercsi 71 cm., D. Földvár 144 cm., Paks 344 cm., Baja 224 cm. — A Balaton jége égdörgésszerű robajjal ezernyi darabra riant szét. Pár nap alatt, ha ily enyhé marad az idő, egészen megtisztul a jégtől a Balaton vize.

— Elakadt vonatok. A kassa oderbergi vasuti vonalát némely helyen úgy befűtötte a napokban esett hó, hogy a közlekedés is megakadt. Mint iglói tudósítók táviratozza, Csorba és Balisfalva állomások között is így történt: két tehervonat a nagy hófúvás miatt tegnap elakadt s ma is mind a kettő vesztegelni kénytelen. Több hóéke és ötszáz munkás dolgozik folytonosan a pálya szabaddátételén. Rutka felől tegnap és ma nem volt közlekedés.

— Kubinyi altábornagy idegbaja. Kubinyi György cs. és kir. kamarását, a nemrég nyugdíjaztatott altábornagyot tegnap a Schwartzler féle gyógyintézetbe szállították. Az altábornagyon súlyos természetű idegbaj tünetei mutatkoztak.

— Választási viccz. A minap történt egy heves választó közgyűlés után. G. ur sajnálatának ad kifejezést, hogy W. ur, ki igen tehetséges fiatal ember, nem került bele. miként ő, az előjáróságba.

— Lásza, mondja B. ur, én tudnám a módját, hogyan juthatna be W. barátunk az előjáróságba.

— Nos? kérde G. ur.

— Ha magát rögtön megütné a guta.

— Öngyilkosság. Miskolcra, — mint a M—g. jelenti — feltűnést keltő öngyilkosság történt. Szabó György, a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének hivatalnok a agyonlötötte magát. Tették indokál biztos adatok nincsenek, de a kik az öngyilkost ismerték, azt állítják, hogy végzetes elhatározásának oka vagyoni viszonyainak rendtelensége.

— Pénzhamisítók Temesvárott Jó fogást csinált a temesvári rendőrség, a mennyiben sikerült felfedeznie egy jól szervezett pénzhamisító bandát. Nemrégiben ugyanis egy nagy alföldi község előjárósága megkérte az ottani rendőrséget, hogy tartson házkutatást egy bizonyos egyén lakásán. A rendőrség csakhamar rájött, hogy a keresett egyén tényleg a napokban ment Temesvárra egy kikindai félvilági hölgygel. Az átirat folytán letartóztatták mindkettőjüket, de az első vizsgálat nem vezetett eredményre, mert csak csul tagadtak. Midőn a rendőrség közegei má táv szí készütek a házból, éppen akkor lépett be oda egy másik gyanús egyén, kit szintén letar

még ma is pajkos mosolygásra fakadnak, mikor egy egy öreg ur köszönt rájuk az utcán. Ilyenkor rendszeren az jut az eszükbe, hogy ez az öreg bácsi táncosuk volt — s ah, milyen komikusan festett görbe lábszára a pötyögős magyar nadrágban!

Igen, a pötyögős magyar nadrág, az felette nevetséges valami. Minden magyar nadrágban meglehet ugyan a szabó jóvoltából az a becsületes szándék, hogy feszüljön — de miként feszüljön, ha nincs min? S nem kevésbé mulatságos, ha meg tulságosan feszül, a magyar kenyérről pazarul megduzzadt, jól tépálát alakokon. Ez kiáltó árulója minden löcsalábnak és minden csampáságnak. Szóval temérdek Scylla és Charydis tenyegeti a magyar nadrágot a méltóságos díszre számtalan termeten szenved hajótörést, míg egy egy apollói idomzatú dalián teljesen érvényesül.

Vannak kivételképen öreg urak, kik annak idején úgy megszokták a magyar viseletet, hogy máig sem tettek le. Valljuk be: nagyon jól termett, nagyon szép öreg urnak kell lenni, hogy a magyar ruhában ne találjuk kissé furcsának. Nem egy derék, kedves szélsőbali öreg képviselőre csak a magyar ruhája révén kaptak rá tulságosan az éleclapok. S a budapesti börze lelkes magyarosítójának komoly, hazafias törekvései, részben tán épen azon szenvedtek hajótörést, hogy — három esszendővel ezelőtt bekövetkezett haláláig — folyton talpig magyar viseletben járt. Hiába kiáltotta az ich nehm és ich geb' harsogó zűrzavarában állhatatosan, hogy adok és veszek: a humorizálásra hajló börzészerek nem fogadták el komoly követendő példának azt, a mi Stievelhosen Rosenweig-tól ered.

Altalában, a mai elpolgárosult világ nem tudja nagyon komolyan venni a békés polgári megjelenésbe ve-yülő hősies, daliás elemeket. Még a tegnapi világ sem tudta. A hatvanas években, a magyar világ közepén is, derült séget keltett a hazafias kérés, a ki tetőtől-talpig magyarban, sarkantus csizmában pöngött fel alá a billiard asztalok között.

— Sie, reiten sie mir um einen Schwarzen, szót rá nagy komolyan egy vendég. S erre olyan bahota támadt, hogy a sarkantus kávé csakugyan kivágatott a helyiségből, azonban a feketekávéval nem nyargalt soha vissza.

De mindez nem volt baj akkor, mikor nem arról volt szó: tetszik-e, vagy nem a magyar viselet, hanem arról, hogy a németet bossantsuk vele. Amit akkor nem lehetett, sem a parlamentben veszedelem nélkül elmondani, sem az újságokba nagy könnyen kiinni, legkevésbé pedig a policzáj orra alá hetykén oda kiabálni, azt elmondta magyar a ruhájával. Csak azért is magyarok vagyunk! Minél kevesebbé engedik meg, annál jobban. Készek vagyunk a nemzeti dacs minden tulságára. Nem törődünk sem a kultur divattal, sem az izléssel, sem semmiféle gunyponnal addig, míg hazánkat, szabadságunkat vissza nem adják. Addig: csak azért is!

A mint pedig Magyarországot visszakapta a magyar, azonnal letette a magyar ruhát. A ruhából magyar világ meghalt, éljen az igazi magyar világ!

A női magyar viselet, mely sohasem volt olyan tüntetészerű, mint a férfi magyar ruha s mely a világdívtal a rémséges krinolinban a magyar világ idején is opportunusan kiegyezett, még hamarabb letűnt. De volt egy-egy szép motívuma, mely nem vészett el, hanem megragadta a világdívt csinálók figyelmét s bekerült az arzenálusukba. Es azóta is fel fel merül, hol Londonban, hol Párisban a magyaros zsinórásu női derék, felöltő, dolmányka. Mint új divat eljut ilyenkor hozzánk is, hogy egy két szezonon át tessék s azután ismét eltűnjék.

Most, a millenniumi ünnepek közeledtével, hálásan halljuk; hogy a legelső magyar asszony, a királyné, meg a királyi hercegaszonyok, magyar visel. tben fognak megjelenni az ünneplő magyarok közt. Ez nemcsak igen gyöngéd, de művészi, hogy ugymondjam stilszerű ötlet is. Mert ott, a hol ezek a magas hölgyek megjelennek,

az ünnep ő magyar urak is nemzeti diszruhában fognak, fegyveresen, daliásan pompázni. Nem polgári magyar viseletről van itt szó, hanem magyar diszruháról. A férfiak diszruhájához illeni fog a magyar diszruha.

Hanem, talán ezen felbuzdulva s ezt félreértvén, immár sokat beszélnek ma arról is, hogy a millenniumra a mindennapi, polgári magyar viseletet tegyük szintén általános férfi divattá. Ebresszük fel megint a hatvanas évek magyar világát.

Ez bajos lesz. Mert ehhez — hála Istennek — hiányzik az osztrák elnyomás, mely ellen, akár az egész világgal szemben, mégis demonstrálni akarnók, megtehetjük azt ezer egyéb módon.

Ha mégis az öltözködéssel is megteszük — Isten neki! Ez sem lesz nagy szerencsétlenég, de ezzel nem fogunk örvendetes elismerést és diadalt aratni. Esatétikait azért nem, mert a milyen gyönyörű a diszruhák s a milyen festői, kedves a parasztruhák — olyan kevésbé természetes, alkalmas és elegáns a kettőből össztákol polgári magyar öltözet. Politikai jelentősége pedig a nemzeti viseletnek immár semmi sincs. Az aiban és a montenegrói intelligencia például nemzeti viseletben jár még ma is; de az angol, francia, olasz, német meg a többi, mind egyformán öltözik. Külön nemzeti viseletük nincs is, mert nem csinálnak maguknak.

Nos — és bizony megeshetik, ha csakugyan sikerül a millenniumra általános honi divattá tenni a magyar viseletet, hogy a kultur világ, mely az effélet nem érti, olyan érdekes népek néz majd megint beönnöket, a milyen már nem szeretünk lenni.

Sebaj! A magyar ruhát bizonyosan mihamar levetjük s az érdekességet előbb-utóbb szintén kiheverjük.

Andronicus.

tóztattak, mire még egyszer átvizsgálták a lakást. Az eredmény ezuttal már sokkal kielégítőbb volt. Megtalálták a litografáló lemezt egy szerb 10 donáros bankó művészies kivitelű rajzával együtt, továbbá a szükséges fastékeket és egyéb apróságokat. Délmagyarország három helységében kezdik meg ma ezekből kifolyólag a vizsgálatot.

Szerencsétlenség a vasuton. Temesvárról írják: Schrott Antal nagyszentmiklósi 34 éves vasuti munkás tegnap délután tolatás közben két kocsit közé került, mi közben melle összezúzódt. A megejtett vizsgálat során kint, hogy a munkás maga az oka a szerencsétlenségnek, mert midőn két kocsit össze kellett volna akasztania, a mozdonyvezetőnek jelt adott a hátra-tolatásra. Blanda József mozdony vezető előírás szerint járt el és a mozdonyt visszavolt néhány kocsit. Schrott azonban nem várta be míg a mozdony megáll, hanem leugrott a kocsiról és ugrás közben került a két szemben levő kocsit közé. A helyszínén megjelent vasuti orvos és városi kapitány hazaszállították a szerencsétlen munkást, a ki most élet-halál közt fekszik.

Egyenruha-változások a hadseregben. A közös hadügyminiszteriumnak egy osztálya nagyban dolgozik azon, hogy a hadsereg ruházatában javításokat eszközöljön. A bizottság élén, a mely ezekkel a munkálatokkal foglalkozik, Frigyes főherceg áll és már legközelebb nagyfontosságú reformjavaslatokat terjesztene a király elé. Az egyenruhadarabok közül a waffenrocknak mai formájára van kimondva az ítélet. Az eddigi waffenrockok, a tábornoki kar kabátjainak kivételével, egy sor gombbal voltak ellátva és ennek megvolt az a hátránya, hogy a waffenrockokat nem lehetett jól begombolni. Ezt az állapotot megszüntetendő, elhatározta a bizottság, hogy egy a tisztikart, valamint a legényeket, hasonlóan a német hadsereg egyenruháihoz, két sor gombbal ellátott kabátokkal fogják felszerelni. A kabátok azonkívül hosszabbak lesznek, mint a mostaniak. Ezt az újítást, ha ahhoz a király hozzájárul, ezredenkint fogják behozni.

Meglopta a korcsmárosné. Jorgin Jovicza nekikindai szerb parasztember váratlan 100 pengőre tett szert a napokban. Elég titulus arra, hogy görbe napot csináljon. Betért Baiy Misa korcsmájába és ott a pálínkáttól csakhamar elázott, közbe közbe pedig mutogatta az ezüst pengőket a korcsmárosnének, Tellecsky Rakillának. A szép korcsmárosné, kiről a rendőrség állította ki ezt a bizonyítványt, a temérdek pénz láttára egyre nógatta Jorgint az ivásra. Az emberi természet nagyon különbözik. A részeg ember is eszerfele. Ki tör, ki szusz, ki bög, ki meg röhög. Jorginnak pedig az a jó tulajdonsága, hogy elalszik; a lehető legegyszerűbb fajtából való. Igen ám, csak hogy olyan tulajdonság ez, a mit a rossz emberek kihasználnak. Jorgin aludt, mint a buda, az ágyuszó az ő füle körül is csak halk tücsök-czirpelés számba ment volna. Est a kedvező alkalmat használta fel a szép Rakilla, és midőn Jorgin a másvilág boldogságáról álmodott, addig amaz elemelte a ropogós bangókat és csengő ezüstöket. Jorgin másnap jelentést tett a rendőrségnek, a szép Rakilla pedig mindent töredelmesen bevallott. A pénst egy pár selyem szoknyára valónak levonásán kívül is visszaadta.

Allatkivittell ülalom. A galicziai helytartóság a sertéseknek Csongrád vármegye vala mint Hódmezővásárhely város területéről Galicziába való bevitelét a Hódmezővásárhely városból Rumburgba vitt sertéseken megállapított sertésvesz miatt megtiltotta.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. márczius 3-án.)

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint előrelátható volt, a mai ülés igen zajosan folyt le. Molnár Józsiás záróbeszédje után ugyanis a költségvetés első tétele és a benyújtott határozati javaslatok felett szavazott a képviselőház, ami alkalmat nyújtott az ellenzék néhány lármas tagjának oly botrányok provokálására, amilyenek régen fordultak elő a képviselőházban.

Mintán Papp Elek visszavonta javaslatát, Kossuth Ferenc javaslatát a Ház többsége elvetette. (Nagy zaj.) Ugyancsak elvetették Apponyi gróf javaslatát, mire az ellenzék ellenpróbát követelt. Szilágyi elnök feleslegesnek tartja az ellenpróbát, miután világosan kitűnt az ellenzék kisebbsége. Az elnök ezen kijelentését óriási lármá követte. Több ellenzék képviselő a házszabályokhoz szólva törvénytelennek mondja az elnök eljárását, mit a jobboldal az elnök életésével viszonozott. A folytonosan megújuló zaj, melyben az elnök több képviselőt kénytelen volt rendreutasítani, egy óránál tovább tartott. Ekkor végre áttértek Molnár Józsiás javaslatára, melyet a többség szintén elvetett. Az ellenzék ismét megragadta a kedvező alkalmat s ellenpróbát követelvé, ismételte az előbbi botrányokat. A nyugtalanság végre oly mérvet kezdett ölteni, hogy elnök az ülést öt perczre felfüggesztette.

Szünet után megkezdtek az indemnitási törvényjavaslat tárgyalását Láng Lajos előadása mellett. Az előadón kívül csak ellenzéki szónokok szóltak a tárgyhöz, és pedig Szalay Károly, Bujanovics István, Komjáthy Béla, Lukács Gyula és Kolozsváry Kiss István, kik valamennyien elleneztek az indemnitást.

Requiem Albrecht Szalvator főherczegért.

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Az elhunyt Albrecht Szalvator főherczeg lelki üdvéért az isteni tiszteletek legfelsőbb rendeletre szerdán 4 én este 6 órakor és csütörtökön 5 én délelőtt 11 órakor fognak megtartatni a Hofburg p ébaniatemplomában.

A nemzeti párt ülése.

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlési nemzeti párt tegnap este Kovács Albert elnöklete alatt népes értekezletet tartott. Tárgyalás előtt az elnök üdvözli Pálly Jánost, czimzetes kanonokká való kinevezése alkalmából s átnyújtotta neki a párt 75 tagjától aláírt üdvözlő iratot, mire Pálly János megatott szavakban mondott köszönetet a pártnak. Az indemnitás törvényjavaslata kerülén ezután tárgyalásra a párt kimondja, hogy azt, mint a mely bizalmat tartalmaz a kormány iránt, nem fogadja el.

A Vaskapu megnyitása.

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Vaskapunál február 29-én történt az utolsó robbanás, azóta szabadon hömpölyög benne a Duna. Ünnepeles megnyitása szeptember hó 27 én lesz Ferencz József magyar király, Vilmos német császár, Sándor szerb és Károly román király jelenlétében.

Kossuth-gyászünnepek.

Budapest, márczius 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth-gyászünnepek rendező bizottsága ma este 8 órakor a Baross-utca 59. szám alatt a függetlenségi és 48-as polgári kör helyiségében gyűlést tart.

Hentaller Lajos országgyűlési képviselő a bizottságnak ajándékozta a Szentirmay Elemér „Kossuth-sirja” czimű népdalának partitúráit. A gyönyörű dalnak a sirnál való együttes eléneklésére több dalárdát fognak felkérni.

A dal eléneklése előtt Babó Emil, Szeged város országgyűlési képviselője fog a sirnál gyászbeszédet mondani; Bartók Lajos országgyűlési képviselő pedig ez alkalomra írt ódáját szavalja el.

A Kossuth Lajos női kör nevében annak elnöke P. Nemetz Irma urnő bejelentette, hogy a kör márczius 10-án, Kossuth Lajos halála napján a Deák-téri ágostai evangélikus templomban gyászisteniszteletet rendez.

Felfüggesztett főjegyző.

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Miskolcz város főjegyzőjét Diószeghy Györgyöt a minap fegyelmi eljárás megindítása mellett az állásától is felfüggesztette Borsodmegye alispánja. A Magyar Híradó czimű könyvatos újságnak állítólag illetékes helyről nyert értesülése szerint, mind a fegyelmi eljárás elrendelése, mind a felfüggesztés a különböző vádakkal megtámadott főjegyzőnek saját kérelmére történt, a ki igaza érzetében maga törekszik az ellene részint magán, részint politikai okokból indított hajsának minél előbb véget vetni.

A bécsi választások.

Budapest, márcz. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai bécsi községi választásoknál 46 mandátum közül az antiszemiták 32-öt, a liberálisok 14-et kaptak. A második választótestület tehát éppen úgy választott, mint szeptember hóban. A liberálisok a belvárosban, a Lipótvárosban és az Alsóerdőben győztek.

Magyarok mint román honpolgárok.

Budapest márczius 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből telegrafálják, hogy Sturdza miniszterelnöknek a napokban számos tagból álló magyar küldöttség jelentkezett kihallgatásra. Ez a küldöttség az erdélyi megyékből kivándorolt, s a Dobrudzsában letelepedett magyarok, jobbjára iparosok megbízásából járt a miniszterelnöknek és pedig a végből, hogy a miniszterelnök támogassa a parlamentben megbízóknak a román honosság elnyerése iránt előterjesztett kérelmét. Romániában ugyanis a bevándoroltak a honossági jogot csakis a parlament beleegyezésével nyerhetik el, mely pedig nem mindig fogadja szívesen a kérelmet. Sturdza miniszterelnök azonban megígérte a küldöttségnek, hogy a kívánság teljesítését megkönnyíti s a kérelmezők ügyét lehetőleg pártfogolni fogja.

Tetszhalott püspökök.

Budapest, márczius 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mitiléné sziget görögkeleti metropolitája Hykász Nikifóross a napokban meghalt. A püspököt feltették a ravatalra, mikor egész váratlanul az a hír jött, hogy a metropolita negyvennyolc órai dermedtség után életjelet adott magáról. Minthogy a metropolita csakhamar visszaesett előbbi halotti merevségébe, még most sem tudják a mitiléniek, hogy él-e vagy meghalt püspökük. Az ekumeniai patriarka orvosokat küldött Konstantinápolyból, hogy megvizsgálják a tetszhalott püspököt.

Nyilttér.*

Grünbaum Vilmos

NŐI-RUHA TERME.

NAGY-BECSKEREKEN

ajánlja a téli időnyre beérkezett

kelmék, selymek és diszítések

dus választékát mindennemű toilették elkészítésére.

SÉTA-TOILETTEK
ALKALMI TOILETTEK
COSTUMEK
MENYASSZONYI KE-
LENGYÉK
BELÉPŐK

SZÖVET-BLUZOK
SELYEM-BLUZOK
MATINÉEK
JUPONOK
KÖTÉNYEK.

Szövet-, peluche- és szörme-gallérok, jaquettek kerekköpenyek, capeok, muffok, sapkák stb.

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

10-x.28

*) Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

642. szám. 1896.

Hirdetmény.

Torontálmegye tek. törvényhatósága által alkotott és nm. m. kir. belügyminiszterium által 91726. ex 1892. szám alatt jóváhagyott szabályrendelet szerint az **ebtartás** a vármegye területén díj fizetéshez köttetik, mely díj szopós ebek kivételével egy-egy évre a következő:

- a) **vadaszkutyákért** és pedig:
vizslákért . . . . . 1 frt — kr,
agár vagy kopóért 2 " — " 214—3.3
b) **mészároskutyákért** — " 50 "
c) **minden egyéb kutyán** után tekintet nélkül az egy házban vagy egy tulajdonos által tartott kutyák számára darabonkiint . . . . . 1 " 50 "
A város külterületén és tanyákon levő első eb után 25 kr., minden további db után 1 " 50 "
A nyájak melletti két első kutya után 25—25 kr., minden további db. után . . . . . 1 " 50 "

Ennélfogva felhívom Nagy-Becskerek város mindazon lakóit, kik ebeket tartanak, hogy ezen hirdetmény megjelenésétől számított **30 napon belül** a délelőtti órákban kutyáikat nyilvántartás végett a rendőrkapitányi iktató hivatalban annál bizonyosabban bejelentsék és az 1896-ik évre járó díjakat lefizessék, mert ellenesetben az illetők **2—30 frtig** terjedő bírsággal lesznek megbüntetve, azonkívül kutyáik is kiirtatni fognak.

A ki az év folyamán kutyát szerez, tartozik kutyáját **8 nap alatt bejelenteni** és azért az egész évdíjat megfizetni, vagy a nyugta felmutatásával azt igazolni, hogy a kutya után az ebtartási díj a folyó évre a törvényhatóság területén már lefizetve lett.

Nagy-Becskerek, 1896. évi január hó 1-én.

Reitter Oszkár,
rendőrkapitány.
227—1.1

684. sz. kig. 1896. A nagyszentmiklósi főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

A torontálmegyei nagyszentmiklósi járásba kebelezett Valkány községében reköszönés folytán a községi orvosi állás megiresedvén, ennek betöltése végett ezennel pályázatot hirdetek.

Az orvos évi fizetése 600 frt, látogatási díjai pedig nappal 40 krajczár, éjjel 80 krajczár.

A pályázni óhajtókat felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi március hó 31 ig nyujtsák be.

Nagyszentmiklós, 1896. évi február hó 25-én.

A főszolgabíró hiv. távol:

Hadfy Károly,
főszolgabíró.
214—3.3

Lakás.

Saját házamban Gizella-part 459. sz. a kolostor átellenében **9 szoba, 2 konyha, éléskamara, pincze, fakamra és padlásból álló lakás** május 1-ére kiadó.

Bővebbet a Broschko-féle varrógép, kerékpár- és fegyverüzletben ugyanazon házban.

215—2.1 **Karátsony Emilie.**

1780 szám. I. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye török-becsei járásba kebelezett Melence községében a községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás: 400 frt készpénz, 20 kr nappali, 30 kr éjjeli szemledij, valamint a törvényhatósági szabályrendelettel megállapított husszemlézeti díjak.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1888. évi VII. t.-cz. 118. §-a, illetve 177. § a értelmében felszerelt kérvényeiket f. évi május hó 1-éig hozzám betérjeszszék.

T.-Becsen, 1896. évi február hó 25. én.

Gr. Bethlen,
főszolgabíró.
224—3.1

Pályázat iskolaszolgai állásra.

A nagybecskereki közs. főgymnasium igazgatósága a főgymnasiumnál betöltendő szolgai állásra, melylyel 300 frt fizetés és szabad lakás van összekötve, pályázatot hirdet. Ezen állás elnyerésénél elsőbbség-

gel bírnak a közös-hadseregben, a hadi-tengerészetnél vagy a m. kir. honvédségnél kiszolgált altisztek.

A folyamodók tartoznak igazolni:

1. hogy éptestűek és munkabírók;
2. hogy magyarul beszélni, írni és olvasni tudnak;
3. hogy magyar honpolgárok;
4. ha katonakötelékben nem állanak már, az esetben állandó tartózkodási helyük közs. előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni.

Az ekként felszerelt és a főgymnasiumi igazgatósághoz címzett kérvények március hó 15-éig a közs. főgymnasium igazgatóságánál nyujtandók be.

N. Becskerek, 1896. február 26-án.

Balázi József
igazgató.
221—2.2

UJ!

UJ!

Salon-szűrő-készülék.

Kitűnően működő

szén-szerkezet.

Novak J. C.
Nagybecskerek.
196—6.6

Több mint 100 év

óta a finom

világ legkedveltebb
illatszer

4711 sz. Eau de Cologne

(kék-aranyos ragj egy)

Ferd. Mühlens

4711 sz. Köln R/h.

Kapható minden nagyobb illatszer-elárusítónál.
115—6.2

H i r d e t é s e k

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.